

COLUMN 24 oktober 2020 - Columnist: Terry van der Heide

Energietransitie

Een paar dagen geleden kreeg ik van een van mijn beste vriendinnen een linkje naar een video van een interview met haar zoon, die voorzitter is van de jongerenafdeling van de Partij voor de Dieren één van de 6 jongerenafdelingen, die actie eisen met het klimaatmanifest. Er gebeurt veel te weinig volgens hen. Mijn man, één van de goeroes op het gebied van milieubewust bouwen strijdt daar sinds 1971 (bijna 50 jaar) al voor.

Toen roepende in de woestijn. Fijn, dat er nu eindelijk naar die roep geluisterd wordt, maar treurig, dat alles wat in de loop der jaren over energietransitie bedacht werd nog steeds onvoldoende wordt toegepast.

Energietransitie is de overgang van eindige, fossiele energie, zoals kolen, olie, gas naar eindeloze en schone energie, zon, wind, aardwarmte.

De nadelen van fossiele energie lijken duidelijk; het raakt op, het vervuult, het veroorzaakt zure regen en roet, het veroorzaakt CO₂, **klimaatverandering**.

En kijk wat er gebeurt in Groningen, de aardbevingen, de schade.

Energie is een van de stromen die door de wereld, door Nederland en ook door Den Haag gaan en die noodzakelijk zijn om de boel draaiend te houden.

Net als andere stromen water, materiaal, verkeer, afval.

Al deze stromen zijn nodig, maar ze veroorzaken schaarste (uitputting) aan de ene kant en vervuiling en aantasting zoals klimaatverandering aan de andere kant.

Hoe dunner en trager die stromen zijn hoe beter het is voor het milieu en dus ook voor de duurzaamheid van onze maatschappij.

Hoe bereik je dat?

Kees Duijvestein, emeritus hoogleraar Duurzaam Bouwen aan de TU in Delft heeft de zogenaamde drie stappen strategie bedacht.

Deze drie stappen strategie ook wel trias energetica genoemd moet gebruikt worden om die stromen dunner en trager te maken.

In 1992 is het in de landelijke beleidsnota's gekomen, overigens zonder bronvermelding.

Stap 1: verminder de energievraag van de woningen, gebouwen en de rest van de stad, door isoleren, kierdichten en op tijd uitschakelen (verlichting, warmte).

Oftewel : zorg dat je zo min mogelijk energie nodig hebt.

Stap 2: gebruik eindeloze bronnen, zoals zonne-energie, windenergie en geothermie.

Stap 3: de laatste, mocht dat niet voldoende zijn: gebruik eindige bronnen schoon en efficiënt.

Zaterdag Live, elke zaterdag live van 11.00 – 13.00 uur op onze site en Facebook

Van 18.00 – 20.00 te zien op Den Haag TV

Escampjournaal, elke zondagavond om 19.00 op Den Haag TV

(kanalen van de diverse providers te vinden op www.rtvdiscus.nl)

Studio: De Dreef 247 - Den Haag

Tel: 070 - 380 44 01 - 06 - 508 62 26 6

Deze strategie werkt alleen als je je ook houdt aan de volgorde van de stappen.

De in het transitieplan genoemde maatregelen: elektriciteit in plaats van gas, geothermie diep uit de bodem, aquathermie uit zeewater met behulp van warmtepompen en restwarmte uit de Rotterdamse haven zijn alle maatregelen uit stap 2 en stap 3.

Maar stap 1, het verminderen van de energievraag van de gebouwde omgeving, dient daar aan vooraf te gaan en is absoluut noodzakelijk om de transitie te laten slagen.

Dat besef lijkt er onvoldoende te zijn.

Het gebruik van de restwarmte van de Rotterdamse haven lijkt op het eerste gezicht een goed idee, ware het niet dat daarvoor een kostbare infrastructuur, (zoals de leiding door het midden) nodig is, die het noodzakelijk maakt dat zoveel mogelijk huizen en gebouwen worden aangesloten die ieder weer zoveel mogelijk warmte moeten afnemen om de zaak rendabel te maken.

En dat is een probleem.

Het is in de wijk Vathorst in Amersfoort voorgekomen dat de eigenaren van de op het warmtenet aangesloten huizen extra moesten betalen omdat hun huizen te goed geïsoleerd waren en daardoor te weinig warmte afnamen.

Het is natuurlijk schrijnend om te constateren dat de stadsverwarmingssystemen in Nederland die zonder verlies draaien vaak één of meer malen failliet gegaan zijn, waardoor de hoge aanlegkosten konden worden afgeschreven.

Een warmtenet met warmte uit de Rotterdamse haven heeft behalve de hoge kosten van de infrastructuur ook nog twee andere nadelen:

1. het vermindert in Rotterdam de noodzaak om efficiënter te gaan werken (de afvalwarmte gaat immers naar Den Haag)
2. en het vermindert in Den Haag de noodzaak om de huizen beter te isoleren.

De leiding door het midden draagt volgens mij dus niet bij aan een duurzame, volhoudbare Randstad.